

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МЕДИЧНИЙ ІНСТИТУТ

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МЕДИЧНОЇ НАУКИ І ОСВІТИ

2017

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-МЕТОДИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ,
ПРИСВЯЧЕНА 25-РІЧЧЮ МЕДИЧНОГО ІНСТИТУТУ
СУМСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

СУМИ, 16-17 ЛИСТОПАДА

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МЕДИЧНИЙ ІНСТИТУТ

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МЕДИЧНОЇ НАУКИ І ОСВІТИ

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ,
що присвячена 25-річчю Медичного інституту Сумського державного університету
(м. Суми, 16-17 листопада 2017 року)

Суми
Сумський державний університет
2017

навчання при освоєнні програми названого модуля у дев'ятому семестрі. При проведенні ділової гри відпрацьовувалися навички у студентів-медиків в ухваленні самостійних рішень, спрямованих на поглиблення знань із питань біомеханізму пологів, діагностики стану плоду в другому періоді пологів і захисту промежини. Комплексний план ведення пологів складався в умовах імітації професійної конкуренції, а ділова гра проходила в атмосфері зацікавленості в найбільш раціональних професійних підходах до проблеми пацієнта зі значною емоційною залученістю її учасників.

Висновки: завдання формування фахівця медичного профілю, як творчої особи, багато в чому вирішується упровадженням інтерактивних методик, що дозволяють емоційно залучити студента до процесу навчання і реалізувати його творчі амбіції.

ПОШУК ОПТИМАЛЬНИХ ФОРМ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ «АКУШЕРСТВА ТА ГІНЕКОЛОГІЇ»

Сухарев А. Б., Сміян С. А., Нікітіна І. М.

Сумський державний університет, кафедра акушерства та гінекології

Ідучи назустріч вимогам часу, головне завдання клінічної кафедри, зокрема кафедри акушерства і гінекології, полягає у формуванні у студентів клінічного мислення, достатнього обсягу теоретичних знань і практичних навичок, необхідних сучасному лікарю. Стратегічною метою кредитно-модульної системи, її лейтмотивом, є підвищення якості підготовки. Залишається гострим питання зацікавленості студента, підвищення його мотивації і якісної практичної підготовки. З цією проблемою стикається кожен викладач вищого навчального медичного закладу. Клінічна кафедра – не є виключенням.

Метою нашого дослідження було вивчення зростаючої ролі викладача у якості підготовки лікаря.

Матеріали і методи. Відносно легкий і швидкий доступ до систематизованого та ілюстрованого матеріалу завдяки доступу до інтернету розхолоджує студентів. При цьому вони перестають працювати творчо, втрачають здатність аналізувати наданий їм матеріал. Деякі студенти практично не займаються самопідготовкою, сподіваючись на можливість списати відповідь на тестове питання або вирішити завдання за допомогою планшета або мобільного телефону. Вирішення цієї проблеми, на нашу думку, частково можливо за умови деякої зміни тактики навчання.

Студент не повинен сліпо переказувати прочитане, а проводити аналіз і зіставлення окремих фрагментів матеріалу. Студенту необхідно переосмислити отриману інформацію, після чого намагатися провести асоціативні зв'язки між блоками інформації, працюючи над вирішенням клінічної задачі. Реалізація поставлених перед студентом завдань, а саме набутих теоретичних знань, умінь і практичних навичок, можлива тільки за умови тісної взаємодії між викладачем і студентом. Студенти, на жаль, часто мають слабку мотивацію до процесу навчання. Враховуючи це, природно приходить розуміння зростаючої ролі викладача як організатора і, до певної міри, каталізатора навчального процесу. Тому викладач, якому не байдужий кінцевий результат навчального процесу, має право на деяку імпровізацію. Наприклад, більше приділяти уваги тестам на підстановку, послідовність дій; проводити опитування не на початку заняття, а у процесі перевірки тестових завдань і вирішення клінічних завдань, починаючи від простих одноходових і закінчуючи складнішими. Для кращого оволодіння практичними навичками викладач упроваджує елементи гри. Бажано, щоб кожне практичне заняття супроводжувалося роботою з тематичним хворим. Потрібний постійний тренінг, щоб під час опитування і об'єктивного обстеження пацієнта у студента не виникало труднощів. За такої умови студент з часом навчиться встановлювати достовірний діагноз, що дозволить йому обрати оптимальну лікувальну тактику і розраховувати на успішне вирішення проблеми.

Висновки: при вивченні предмету в тісному спілкуванні з викладачем, студент краще демонструє володіння морально-деонтологічними, правовими принципами медичного спеціаліста і принципами професійної субординації; краще знає основні положення клінічних протоколів МОЗ України і виконує необхідні медичні маніпуляції передбачені навчальною програмою з предмету «Акушерство та гінекологія».

ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ВИПУСКНОГО КУРСУ ДО ЛІЦЕНЗІЙНОГО ІСПИТУ КРОК-2

Усиченко О.М., Усиченко К.М.

Одеський національний медичний університет

Вступ. Питання підготовки до ліцензійного іспиту Крок-2 не втрачають своєї актуальності протягом багатьох років. У більшості студентів виникають проблеми, пов'язані з пошуком вихідних матеріалів для підготовки, методикою вивчення наявних питань, пошуком правильних відповідей і контролем засвоєння вже вивченого матеріалу. Нерідко з'являються складності, обумовлені некоректним формулюванням текстового завдання або двозначністю відповідей.

Офіційна сторінка Центру Тестування протягом останніх 3 років розміщує тільки тренувальні буклети за 3 навчальні роки, не показує базу тестових завдань на поточний навчальний рік. В результаті з'являється велика кількість сайтів-двійників, які пропонують матеріали для підготовки до ліцензійного іспиту сумнівної якості та невідомого походження.

Багато студентів не можуть належним чином освоїти наявні тисячі питань, нерідко не розуміють логічної побудови завдання і механічним способом заучують правильну відповідь. В результаті навіть незначні зміни в тексті ситуаційної задачі можуть вплинути на правильність відповіді.

Метою цієї роботи є розробка методики ефективного підготовки студентів 6 курсу до ліцензійного іспиту Крок-2 з дисципліни «інфекційні хвороби».

Матеріали і методи дослідження. Для створення методики підготовки і її застосування були використані тестові завдання з бази даних офіційного сайту Центру Тестування, а також тренувальні буклети за 2007-2016 роки. Методика

підготовки використана в групах вітчизняних та англомовних студентів випускного курсу спеціальності «лікувальна справа»

Результати. На кафедрі інфекційних хвороб на початку циклу студенти отримують на паперовому та електронному носії банк тестових завдань з дисципліни «інфекційні хвороби» з бази даних і тренувальних буклетів, але без правильних відповідей. На практичному занятті студенти спочатку самостійно вирішують тестові завдання, скомбіновані в декількох варіантах. Після цього викладач перевіряє виконану роботу, обов'язково проводиться робота над помилками, аналіз складних тестових завдань і пояснення правильної відповіді.

У наступні дні кожна група студентів працює з презентацією «Навчальна програма для підготовки до ліцензійного іспиту Крок-2». У презентацію включені типові завдання з інфекційних хвороб відповідно до тематичного плану занять. У кожному завданні підкреслені ключові слова, які є критеріями діагнозу певного інфекційного захворювання. З'являються відповіді допомагають студенту зафіксувати основні моменти діагностики і лікування окремих нозологічних одиниць.

В кінці циклу в комп'ютерному класі кафедри студенти в режимі онлайн відповідають на питання з уже відомої їм тестової бази даних. Критерієм позитивного результату є правильна відповідь на 90% поставлених питань.

Висновки. Запропонована методика допомагає студентам систематизувати знання з дисципліни «інфекційні хвороби», звернути увагу на головні питання інфекційної патології. Створюється навик логічного засвоєння матеріалів для підготовки до ліцензійного іспиту Крок-2, а не механічного запам'ятовування тестових завдань з правильними відповідями.

КАФЕДРА МОРФОЛОГІЇ СУМДУ НА ЕТАПІ ОРГАНІЗАЦІЇ

Устянський О. О.

Сумський державний університет, кафедра морфології

Історія кафедри морфології починається з відкриття в 1992 році на базі Сумського фізико-технологічного інституту медичного факультету (наказ про відкриття факультету за № 109 від 15 червня 1992 року). На той час вона мала назву "Кафедра анатомії людини, гістології, топографічної анатомії та оперативної хірургії". На завідування кафедрою було запрошено доктора медичних наук Шевченко Олену Олександрівну, ученицю провідного українського анатома І. І. Борика. Навчальний процес на кафедрі розпочався з жовтня 1992 року. Практичні заняття з анатомії людини вели лікарі м. Суми Волков С. В. та Петренко В. П. На викладання гістології з м. Чернівці було запрошено кандидата медичних наук, доцента Мардар Г. І. Практичні заняття проводили лікарі Белих Т. П. та Крупська С. І. Учні кімнати, кабінети викладачів, підсобні приміщення кафедра отримала на III і IV поверхах теоретичного корпусу. З листопада 1992 року до викладання анатомії людини було залучено кандидатів медичних наук Сухарева А. Б. та Бинду Т. П. Медичні вузи України передали до факультету підручники, методичні розробки та посібники до практичних занять, препарати кісток, таблиці та муляжі. В кінці листопада на кафедрі з м. Полтави було запрошено доцента Устянського О. О. Разом з ним на кафедру прибула його приватна колекція препаратів кісток, вологі препарати внутрішніх органів та препарати ЦНС (спинний і головний мозок), відпрепароване фізичне тіло, муляжі, таблиці та інші наочні посібники.

На кінець 1992 року на кафедрі працювали: д. мед. н. Шевченко О. О., доц. Устянський О. О., доц. Мардар Г. І., ас. Волков С. В., ас. Петренко В. П., к. мед. н. Сухарев А. Б., к. мед. н. Бинда Т. П., зав. музеєм Цибуков І. Т., ст. лаб. Полякова В. І., препаратори Шерстюк С. А. та Рябоконе С. В., лаборант Говорова Ж. В.

На той час доводилось проводити методичні учбові наради з викладачами по роз'ясненню складних питань викладання розділів "спланхнологія", "ЦНС" та інших. Паралельно з організацією навчального процесу розпочав роботу студентський науковий гурток та група по виготовленню учбових анатомічних препаратів. З паталогоанатомічним відділення обласної лікарні заключили угоду на постачання комплексів внутрішніх органів. Велась підготовка до переходу кафедри в новий морфологічний корпус, який готували будівельники до введення в експлуатацію. Для цього на компресорному заводі об'єднання ім. Фрунзе замовили з нержавіючої сталі ванни для зберігання фізичних тіл та ванни для зберігання органів. Креслення цих ванн розробили самостійно. З будівельниками узгоджувався проект трупосховища. На Сумському художньо-виробничому комбінаті замовили портрети провідних вчених-анатомів та триптих "Анатомія-фундамент медицини". Для обладнання секційних залів і трупосховища було завезено 6 типових секційних столів. В об'єднанні "Фармація" придбали лабораторний посуд, музейні банки, формалін та інші матеріали і реактиви. На об'єднанні "Селмі" інститут придбав для кафедри та факультету в цілому 2 електронних мікроскопи, 2 ультрамікроскопи та 2 ВУП(и). Отримали також обладнання для фотолабораторії. Але основним напрямком діяльності колективу кафедри залишався навчальний процес. Потрібно віддати належне цілеспрямованості та наполегливості студентів в оволодінні знаннями. До пізнього вечора на кафедрі студенти вивчали препарати, готували таблиці, нові учбові препарати з органів, що поступали з патологоанатомічного відділення. Для прийому першого державного екзамену, що на той час проводився влітку, було створено державну екзаменаційну комісію. Головою комісії було призначено хірурга, професора Кононенка Миколу Григоровича. До складу комісії ввійшли проф. Шевченко О. О. (екзаменатор), доц. Устянський О. О. (екзаменатор), проф. Назар П. С. та проф. Каплін М. М. (члени комісії). Кафедра на той час мала 2 відпрепарованих фізичних тіла, достатню кількість вологих препаратів, таблиць, муляжів та ін. Не дивлячись на те, що кафедра і факультет робили лише перші кроки, студенти на екзаменах показували глибокі теоретичні знання, в достатньому об'ємі володіли практичними навичками. На цю обставину звернув увагу голова комісії у своєму традиційному звіті. Екзамен проводився в формі активної співбесіди зі студентом по анатомічним препаратам. Екзаменаційний білет складався з 4-х теоретичних питань.

1993 – 1994 навчальний рік кафедра розпочала в новому морфологічному корпусі. Було обладнано 2 прекрасні секційні зали на 3 та 2 секційних столи з безтіньовими лампами, трупосховище, музей, 3 учбових кімнати для курсу гістології, операційний блок та 2 учбових кімнати для курсу оперативної хірургії та топографічної анатомії, 2 лекційних аудиторії, лабораторію електронної мікроскопії, гістологічну лабораторію, фотолабораторію. Коридор кафедри прикрасили портрети провідних вчених – морфологів, триптих "Анатомія – фундамент медицини", учбові стени. Налагодили постачання фізичних тіл та виготовлення анатомічних навчальних і музейних препаратів.

З 1994 року кафедрою завідує доктор медичних наук, професор Сікора Віталій Зіновійович.